

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu XXXVII usque ad Casum LXXV. inclus. exhibens Materiam de Restitutione, de Contractibus, de Religione & Vitiis eidem oppositis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus LXXI. De Voti Dispensatione, & Commutatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39820

ant DD. ejusmodi vota esse indiscreta, & conjugibus, nisi senes sint, dissuadenda.

4. Si vir & uxor mutuo consensu voveant castitatem, hoc votum ipsi irritare non possunt, quia iuri suo ad petendum & reddendum debitum renunciârunt, *c. fin. 33. q. 5. Sporer. n. 29. Castro-
alao p. 7. n. 6.*

5. Si conjux conjugi simpliciter dedit licentiam vovendi castitatem, hoc ipso cessit juri suo, nec consensum revocare, aut debitum petere poterit, secus si votum conjugis purè permisit, reservando sibi jus suum, *Nav. c. 17. nu. 31. La-
m. n. 15.*

6. V. Vota denique servorum, domini aut heri indirectè tantùm irritare possunt, quatenus obligationi servitutis vel famulatûs obstant, idèque finitâ servitute reconvalescunt, *communis &
orta*; unde domini nihil possunt circa vota castitatis, orationis, confessionis; moderati jejunii
etc.

C A S U S LXXI.

De Voti Dispensatione, & Commutatione.

Zoilus Pastor ab Episcopo interrogatur: 1. An dispensatio absque causa sit licita, & valida
2. Quae sint cause dispensandi. 3. Quid in dubio, aut in casu, quo absque omni causa bonâ fide dispensatum est. 4. An dispensare possint Papa, Episcopi, Pralati, Regulares, Abbatissa, an cum Novitiis
G

§ *secumipsis.* 5. *An Confessarii Regularium.*
 6. *An cum absentibus, § extra confessionem: §*
an idem queant Parochi. 7. *Qua sint vota refer-*
vata Papa. 8. *An inter haec numerentur vota dubia,*
conditionata, metu extorta, poenalia, disjuncti-
va, non Deo sed Sanctis facta. 9. *An votum re-*
servatum ab Episcopo, vel Regularibus quoad cir-
cumstantias dispensari possit. 10. *Vel in voto casti-*
tatis edito stante matrimonio. 11. *Quid si votum*
reservatum, sit commutatum in non reservatum.
 12. *An reservatum possit irritari.* 13. *An facul-*
tas Generalis extendat se ad reservata, item an ad
ea, qua post concessionem sunt emissa, vel etiam ad
juramenta. 14. *An votum castitatis dispensatum*
soluto matrimonio reviviscat, item an Episcopus in
casu necessitatis dispensare queat in reservatis. 15.
An etiam Regulares. 16. *An § ex qua causa fieri*
possit voti commutatio. 17. *Quinam vota commu-*
tare possint, § quid de votis in favorem tertii. 18.
An extra confessionem. 19. *An post commutatio-*
nem possit rediri ad votum prius. 20. *An omnia*
vota commutari possint in votum Religionis. 21. *An*
Professio Religiosa extinguat omnia vota, etiam Re-
ligionis strictioris. 22. *Quid de votis poenaliis.*
 23. *Quid de eo, qui vovit non petere dispensationem.*
 Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid sit dispensatio voti?

I. R. Est remissio totalis obligationis ob justam
 causam facta ab eo, qui in personam voventis
 habet jurisdictionem spiritualement, est in re omni-
 um. Dicitur 1. *Remissio totalis obligationis,* in
 quo dispensatio distinguitur à commutatione, in
 quâ obligatio ex toto non tollitur, sed saltem ex
 parte in aliam materiam transfertur. Dicitur 2.
Ob justam causam; nam dispensatio in votis sine
 cau-

causa non tantum illicita est, sed & invalida, S. Th. q. 88. a. 12. ad 2. Fit enim à Superiore Ecclesiastico, qui nomine Dei relaxat promissionem DEO factam; Deus autem dedit hanc potestatem non in destructionem, sed adificationem exigente id necessitate vel utilitate subditorum; aliud est de irritatione, quæ fit nomine proprio ab habente potestatem dominativam in personam voventis, vel in materiam voti; dominio autem vel jure suo validè quis uti potest, etiam sine causa. an quis secum dispensare possit, dixi c. 6. n. 24.

QUÆR. II. Quæ sint causæ legitimæ dispensandi?

R. Sunt præcipuè quatuor: 1. *Imperfecta deliratio*, aut dubium de illâ, sive illud contingat ex defectu ætatis, sive ex mentis turbatione, aut etiam ratione metûs, doli vel erroris accidentalis; similiter sufficit quodcumque prudens dubium de valore voti.

2. *Notabilis difficultas* exequendi rem promissam, etiamsi non sit tanta, ut votum irritet, sufficit tamen ad dispensationem; sola autem major commoditas aut inclinatio ad aliud opus pium, etsi facilis sit ad votum commutandum, non tamen ad dispensandum.

3. *Damnum spirituale vel corporale*, sic dispensatur in voto continentiae vel non petendi debitum, si ob nimiam proclivitatem in Venerem sit periculum lapsûs, aut executio voti sit subjecta plurimis molestiis & scrupulis; item si immineat ex voto damnum temporale, v. g. interitus illustris familiæ, vel ex nimiiis eleemosynis exhauriretur res domestica, &c. in his & similibus dispensatur Romæ, saltem aliqualem adjungendo commutationem in aliud opus pium.

4. *Majus bonum ex dispensatione proventurum, v. g. major Dei honor, major Ecclesiæ vel Reip. utilitas: quò majus & arctius est votum, eò major requiritur causa dispensandi, etsi una causa sola non sufficiat, sufficiet conjuncta cum aliis, Suar. l. 6. de vot. c. 17. Reiffenst. l. 3. tit. 34. à num. 22. & ibid. Leuren. q. 903.* In dubio an adsit causa sufficiens, semper miscenda est commutatio in aliquod opus pium, quod defectum causæ suppleat, *Suar. l. c. Castrop. d. 2. p. 9. num. 17.* Hinc Confessarii privilegiati raro debent ex toto dispensare, nisi quando dubium est de voti valore: si dispensatio bonâ fide facta est, & ex post reperitur, non adfuisse causam legitimam, *Sporer c. 3. num. 45. ex Sanch. & Less.* dicit, præsumendum esse de bonitate Dei, quòd dispensationem suo nomine bonâ fide factam acceptet & ratam habeat. At probabilius contradicunt *Salas, Castrop. nu. 4. Leur. l. c.* quia jura & omnes DD. ad valorem dispensationis in voto requirunt causam legitimam: ergo si certò constet, talem non adfuisse, dispensatio est nulla; deinde talis præsumptio est ad minus incerta, & obligatio voti est certa: ergo non excusat. Econtra si constet adesse causam certò sufficientem, Superior plerumque dispensare obligatur, vel maximè si id exigat bonum commune; quandoque etiam negare poterit, si nempe periculum sit, ne vilescat votorum obligatio vel dispensatio

QUÆR. III. Quinam habeant potestatem in votis dispensandi?

4. *§. I.* Respectu totius Ecclesiæ in omnibus votis dispensare potest summus Pontifex.

2. Dispensare possunt Episcopi in omnibus votis suorum subditorum Papæ non reservatis,

3. Idem possunt Prælati Regulares exempti, & omnes Superiores locales respectu suorum Religiosorum, & in eorum absentia Vicarii, si non ordinariâ, saltem potestate sibi ex consuetudine delegata, *Sanch. l. 4. mor. c. 49.* Prælati Regularium non exemptorum id jure communi non possunt, nisi quatenus ex consuetudine vel Episcopi commissione illis concessum est. *Si dicas*: potestas dispensandi in Prælati Regularium videtur supervacanea, eò quòd omnia eorum vota vel extinguantur per Professionem, vel post professionem emissa à Prælati irritari possint potestate dominativâ. *R. N. aff.* nam votum ingrediendi Religionem strictiorem à Superioribus nequit irritari, benè tamen dispensari, ut probat *Sanchez. l. 4. c. 41.* idem docet *Suar. de voto approbato à Prælato Superiore.* Item Prælati in votis Novitiorum dispensare possunt, quia in favorabilibus gaudent privilegiis sui Ordinis, *Castropalao p. 10. num. 3. Schmalzgr. num. 105.* nequeunt tamen eorum vota irritare, ut dixi *Cas. præc. num. 6.*

4. Abbatissæ suarum vota quidem irritare possunt propter potestatem dominativam, quam in suas habent per votum obedientiæ, non tamen dispensare, quia carent jurisdictione spirituali.

5. Superiores habentes potestatem dispensandi ordinariam, etiam secum dispensare possunt saltem mediatè, dando jurisdictionem Confessario, vel alteri, ut contra *Suar. latè* probat *Sanch. l. 3. de mat. d. 3. totâ.*

6. Con-

5. 6. Confessarii approbati Ordinum Mendicantium, & cum iis communicantes habent privilegium pro foro conscientiae dispensandi in omnibus votis & juramentis saecularium, in quibus Episcopi dispensare possunt jure ordinario; id enim Mendicantibus concessit *Inn. VIII. Eug. IV. Benedictinis Mart. V.* testibus *Tamb. Herinx, Dian p. 11. t. 8 R. 16. Sannig. de vot. c. 43. num. 2. Gobat. t. 10. num. 603. Sporer num. 54. Castropalao p. 14. num. 7. Reiffenst. num. 39.* Dixi: in votis, in quibus Episcopi dispensant potestate ordinaria; nam si Episcopi in casu necessitatis, quando non datur recursus ad Papam, in votis Papae reservatis dispensant, id non faciunt potestate ordinaria sed delegata, ideoque hoc non poterunt Confessarii Mendicantium, ut habet communis *cum Rodriq. Sanch. Suar. c. 26. n. 16. Barb. 2 p. de pot. Ep. alleg. 37. num. 14.* Nihilominus probabile videtur etiam tali casu Mendicantes pro foro conscientiae dispensare posse, ut dicam *inf. num. 15.* Quod autem Ordo *Præmonstratensis* in privilegiis communicet cum Mendicantibus, docet *Barb. l. 1. juris Eccl. c. 41. num. 231. Tamb. to. 1. d. 12 q. 1.* Et ita definitum est in Capitulo Generali ejusd. Ordinis Anno 1660. & constat ex amplissimo Indulto Urb. VIII. Lotharingis concessio.
6. 7. Episcopi & Regulares privilegiati conveniunt in hoc, quod utrique possint vota non reservata dispensare, & commutare, etiam extra Confessionem, & cum absentibus, quia pro neutro ullo jure hoc exercitium restringitur ad forum sacramentale, aut ad solos praesentes; in hoc differunt, quod Episcopi hanc suam potestatem utpotè ordinariam alteri delegare possint, non item Re-

Regulares cum sint delegati, e contra Regulares possunt exercere sua privilegia circa omnes fideles ad ipsos unde quaque venientes; agunt enim nomine Summi Pontificis; Episcopi vero, quia agunt per jurisdictionem propriam, non possunt eam ultra suos dioecesanos extendere, Sanch. c. 43. Sporer num. 78

8 Parochi quamvis ex consuetudine possint dispensare in jejuniis & operibus servilibus, non tamen in votis aut juramentis, Tamb. La Croix sup. 7.

QUÆR. IV. Quid circa dispensationem in votis reservatis?

R. I. Quinque sunt vota soli papæ reservata, adeoque ab Episcopo vel Regulari privilegiato non dispensabilia, nisi in privilegio specialiter exprimantur; ut 1. *Votum* integræ & perpetuæ castitatis, nam votum castitatis sub obligatione solum veniali emissum, aut ad tempus, votum non contrahendi debitum conjugale, votum Virginitatis vel continentie intendendo integritatem claustrii virginialis, votum non nubendi, votum non polluendi, non fornicandi, mulierem non tangendi, & his similia, non sunt reservata, quia non sunt votum integræ castitatis, de quâ solâ reservatio utpote restrictiva intelligi debet. Idem est de voto suscipiendi Sacros Ordines, quia non est directum ad castitatem, sed ad Statum Clericalem, cui votum castitatis annexum est, Sanch. de Mat. l. 9. c. 25. Laym. c. 8. num. 8. Barb. num. 19. 2. *Votum Religionis* approbatæ. 3. *Votum peregrinandi ad S. Sepulchrum Hierosolymitanum*. 4. *Votum peregrinandi Romam ad limina SS. Apostolorum Petri & Pauli*. 5. *Votum peregrinandi Compostellam ad S. Jacobum*, c. ex multa, super his de vot.

F f R. II.

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. II.

R. II. Cùm reservatio sit odiosa utpotè restringens potestatem ordinariam, strictè est interpretanda, ideòque non censentur reservata, sed ab Episcopo & privilegiatis dispensabilia sunt.

1. Vota, de quibus dubium est, an sint valida aut reservata, quia reservatio non extenditur nisi ad casus certos, *Sanct. Castropalao p. 12. num. 8.* Idem est de dubio, an promissio fuerit deliberata; ex quo capite votum castitatis vel Religionis ab impubere emissum non esse reservatum docet *Viva q. 12. a 2.* quia præsumitur adfuisse imperfecta deliberatio; ideò enim impuberibus prohibetur matrimonium, *c. attestatiõni de spons. imp.*

2. Vota conditionata, v. g. voveo castitatem, Religionem, si sanitati restituar, si pater periculum evaserit, idque non tantùm ante, sed etiam post impletam conditionem, quia non sunt perfectè libera; fiunt enim metu instantis mali, & quæ ab initio non sunt reservata, etiam non sunt exposit, & in dubio non censentur reservata, *Gomez, Sanct. l. 4. mor. c. 20. num. 98. Bellegamb. p. 3. sect. 13. q. 2.* idque tenet, etiam si post impletam conditionem fuissent confirmata, quia confirmatio cadit super idem votum, prout à principio editum, nisi nunc esset editum independenter à primo voto, *Dian, p. 6. t. 8. R. 16. Wieselner num 73.*

3. Vota injusto metu etiam levi extorta, quia non sunt perfectè libera, *Illung. t. 5. n. 156. Reiffenst. n. 30.* idque etiam tenet de metu intrinseco, ut si quis voveat Religionem metu periculi, quia nec ista vota sunt perfectè libera, nec directè interdicitur materia voti, sed evasio periculi, & verè sunt conditionata, *Sanct. Illung. l. c.*

4. Vo-

4. *Vota pœnalia*, v. g. voveo castitatem, si iterum blasphemavero, Religionem, si me inebriavero, ita ut dispensabilia sint etiam secutâ blasphemiam vel ebrietate, quia ista vota non sunt perfecta, cum non fiant amore virtutis, castitatis vel Religionis; sed voluntas eas potius refugit, quia eorum timore vult se deterrere à blasphemiam vel ebrietate, *La Croix n. 544.*

5. *Votum disjunctivum* continens unam partem non reservatam, v. g. voveo Religionem, vel ferre cilicium: *Quia in alternativis debitoris est electio, & sufficit alterum impleri, Reg. 70. in 6.* quod verum est, etiamsi cilicium fieret impossibile, & iam statuisset Religionem ingredi, *Belleg. l. c. Sporer n. 60. La Croix n. 548.* idem est si vir nobilis metu naufragii Deo promittat actum heroicum, si evadat, putâ vel ingredi Religionem, vel ducere virginem pauperem & ignobilem; nam præterquam quod hoc votum non sit perfectè liberum, est disjunctivum, & quoad unam partem non reservatum, imò quoad promissionem matrimonii forsan invalidum eò quod non sit de meliori bono secundum dicta *Cas. 68. n. 5.* ideòque ex triplici capite hoc votum erit dispensabile ab Episcopo vel Regularibus.

6. Si votum non sit directum ad Deum, sed tantum ad B. V. vel Sanctos, ita ut vovens non cogitaverit de promissione Deo faciendâ, nec verba voventis explicitè significant aliquam relationem ad Deum, ut fit, dum puella B. V. devota dicit: Tibi Domine meæ promitto perpetuam virginitatem; tale votum probabiliter non est reservatum, *Gobat, Sporer num. 58. Reiffenst. num. 29.*

9. 7. Votum quoddam substantiam reservatum potest ab Episcopo vel Regulari privilegiato dispensari quoddam accidentia, v. g. vovisti peregrinari Romam nudis pedibus, dispensari potest, ut eas calceatus vel eques; vovisti statim ingredi Religionem strictiorem, dispensari potest ab Episcopo vel Regulari, ut eas post aliquot annos, vel ut ingrediaris minus strictam, *Less. Nav. Illung. n. 145. Castropalao p. 11, n. 4.*
10. 8. Si post consummatum matrimonium una conjux sine alterius consensu voveat omnimodam castitatem, hoc votum non est perfectum, quia adhuc tenetur reddere debitum, ideoque nec est reservatum; si post contractum, sed necdum consummatum matrimonium ejusmodi votum edatur, cum voluntate ingrediendi Religionem, erit votum perfectum, & reservatum, idem est, si mutuo & irrevocabili consensu castitatem voveant, *Sanchez. Belleg. l. c.* Si verò maneant cohabitantes cum periculo incontinentiæ, Episcopus dispensare poterit, ut statim dicetur.
11. 9. Votum reservatum, postquam est commutatum in aliud non reservatum, v. g. castitas in cilicium perpetuum, cilicium non manet reservatum, nec in odiosis tenet Regula, quod surrogatum sapiat naturam illius, cui surrogatur, *Suar. c. 20. num. 15.* ne tamen temerè in voto surrogato dispensetur, vel nimium remittatur, interrogandum erit, quale fuerit primum votum.
12. 10. Etsi vota reservata non possint commutari vel dispensari nisi à Papâ, possunt tamen irritari ab habente potestatem dominativam, quia includunt conditionem, si ille, cui dominativè sub-
- jectus

actusum, consentiat, *Sanch. Dian. p. 1. t. 11. l. 84.* unde si impubes Religionem vovit, poterit hoc votum irritare pater, vel tutor, ut in horum defectu mater ut dixi *Cas. 70.*

11. Generalis facultas dispensandi omnia vota 13.

non comprehendit reservata, quia quæ specialiter reservantur, debent in concessione privilegii specialiter exprimi: si concedatur facultas ad omnia vota, excepto castitatis, & Religionis, possunt dispensari vota trium peregrinationum, quia exceptio firmat regulam in non exceptis; *Suar. c. 40.*

num. 19. Belleg. sup. Facultas generaliter concessa extendit se ad omnia vota ante & post confessionem emissa, quia favores latam patiuntur interpretationem, *Suar. c. 13. Castropalao p. 14.*

num. 6.

12. Reservatio votorum etiam extenditur ad sacramenta in eadem materiâ, intellige; si fiant Deo & non homini, tunc enim includunt votum seu promissionem Deo factam, *Illsung. num. 7. Belleg. sup. 12. q. 1.*

13. In votis reservatis per se solus Papa 14.

dispensare potest: si tamen non dispense simpliciter, sed tantum ad certum finem, v. g. in castitate, in ordine ad matrimonium, soluto matrimonio reviviscit votum, nisi aliud in dispensatione expressum fuerit. Dixi, *per se*, nam per accidens, quando urget gravis necessitas, & Papa adiri non potest, per epikeiam, seu ex præsumptione Papæ licentia in reservatis dispensat Episcopus, etiam præsentem Nuntio Apostolico, nisi hic specialem habeat facultatem circa reservata, tunc enim non esset necessitas, & Pontifex in suo legato adiri posset, *Sanch. Rodriq. Sylves. Nav. c. 26.*

num. 9. *Castropalao* p. 12. num. 4. *Sporer* num. 71.

Ratio est, quia præsumi non potest, quòd Papa cum periculo animarum sibi dispensationem in casu necessitatis reservare velit: ut si sit periculum incontinentiæ, scandali, aut matrimonium sine gravi sponsæ vel sponsi eorùmque familiæ dedecore differri non possit, si deflorata sit diffamanda, & proles habenda illegitima, nisi pater moriturus matrem mediante dispensatione ducat, &c. Duo tamen hîc veniunt noranda: 1. Quòd Episcopus in reservata non plus possit, quàm præcisè exigat necessitas; hîc si dispense ad matrimonium, dispensatus adhuc vi voti obligatur se non polluere, non fornicari, abstinere à secundo matrimonio, *Suar. c. 26. num. 13. Barb. sup. num. 13.*

15. 2. In tali necessitate dispensare non possunt Mendicantes, ut dixi num. 5. quia vota verè manent reservata, & præsumi non potest, quòd Papa quòdam Regulares consentiat, nam ad succurrendum periculo animarum, sufficit, quòd Episcopi tunc dispensare valeant DD. cit. & communissima apud *La Croix* num. 563. Nihilominus *Reiffenst. num. 40.* citans *Bassaum, Crusers*, quos sequitur *Leuren. q. 905.* non improbabiler hanc facultatem extendit ad Regulares. Rationem dat, quia ex privilegiis certum est, Regulares posse dispensare in omnibus votis, in quibus jure ordinario dispensat Episcopus, sed in casu necessitatis dispensat Episcopus jure ordinario. Prob. min. quia Episcopus tunc vel dispensat vi officii, vel quia vota tunc non sunt reservata, aut vi universalis consuetudinis, sed quocunque modo dispense, dispensat jure ordinario; ergo. De primo & secundo modo patet, de consuetudine etiam do-

docet communis, quod det jurisdictionem ordinariam. Conf.: illa potestas, quâ Episcopi urgente necessitate dispensant, non est delegata, ergo ordinaria. Prob. ant. potestas delegata est, quæ non ex lege, officio aut consuetudine, sed ex speciali commissione alterius competit, atque in toto jure ostendi non potest, quod talis commissio Episcopis facta sit, ergo

QUÆR. V. Quid circa commutationem votorum?

¶ Tenenda esse seqq. 1. Commutatio voti ^{16.} est translatio obligationis ab unâ materiâ in aliam; in opus manifestè melius, hoc est Deo gratius, ab ipso vovente fieri potest; in æquale vel minus bonum, solus Superior vel habens privilegium, ex causa commutare potest; minor tamen causa requiritur ad commutationem, quàm ad dispensationem, *Pyrrh. l. 3. t. 34. Barb. in c. 4. de vot. num. 3.* Ratio est, quod in voto præcipuè attendatur ad id, quod est Deo gratum, si ergo materia, in quam fit commutatio, sit evidenter melior seu Deo gratior, Deus prudenter præsumitur consentire in commutationem, *quia promissum non infringit, qui illud in melius commutat, c. 2. de jurej.* Econtra non satis constat, DEUM consentire, ut propriâ autoritate materia voti commutetur in æqualem vel minus bonam, imò hoc ipso, quod materia substet voto, est alterâ aliàs æquali melior & Deo gratior; in commutatione autem non est spectanda præci. è excellentior virtus, in quam commutetur, sed quod hîc & nunc est utilius ad finem voventis; sic qui vovit flagellationem in remedium castitatis, melius erit eam commu-

tare in jejunium, quàm orationem, *Tamb. La Croix n. 521.*

2. Ut vota commutentur in evidentè melius, nulla requiritur causa, ut mutentur in æquale, sufficit sola major devotio voventis, vel aliquis difficultas in exequendo, etsi non sufficiat ad dispensandum; commutatio in æquale, vel minus bonum, si fiat absque omni causa, etiam à Superiore, est invalida, *Castropalao p. 17. num. 4* quia Deus nemini dedit potestatem voti obligationem remittendi sine causa & irrationabiliter.

3. Qui potestatem habent commutandi, & non dispensandi, non possunt votum commutare nisi in æquale; nam si in minus mutetur, hoc ipso quoad partem dispensatur.

17. 4. Omnes qui possunt dispensare, etiam possunt vota commutare, non e contra; nam in novissimis Jubilæis datur omnibus Confessariis approbatis potestas quælibet vota & juramenta, præter constituti & Religionis, commutandi, non verò dispensandi.

5. Quicumque habent potestatem vota dispensandi vel commutandi, eandem etiam habent ad juramenta & vota jurata.

6. Juramenta & vota in favorem tertii facta ante acceptationem ipso in scio dispensari & commutari possunt, secus si jam fuerint acceptata, quia tunc alter jus acquisivit, quo invitatus privatus non debet, nisi bonum commune aliud exigat, aut promissio injusto metu vel dolo sit extorta; addunt *Rodriq. Fagundetz. Burghab. cent. 2. Cas. 25.* & alii cum *Sporer num. 113. Reiffenst. num. 52.* juramenta & vota etiam ab homine acceptata dispensari posse, si principaliter facta sint DEO, ut

ut si quis amore DEI promittat alere hunc pauperem ornare hanc Ecclesiam, vel fratri suo promittat intrare Religionem, quia tunc principalis creditor est Deus; sed à communi sententia non recedo, quia Deus non vult remittere promissionem sibi factam cum injuriâ tertii.

7. Vota reservata sicut dispensari non possunt, ita nec commutari, nisi quoad circumstantias, ut dixi n. 9.

8. Sicut dispensatio, ita & votorum commutatio probabiliter fieri potest extra confessionem; Nec obstat, quòd in Bulla Jubilæi addi solet: *Confessionibus auditis valeat absolvere à peccatis; & commutare vota*; nam tò auditis confessionibus refertur ad absolutionem à peccatis, quæ immediatè sequitur, non verò ad commutationem votorum, *Viva, La Croix num. 507.*

9. Qui ab habente potestatem impetravit commutationem voti, si malit, potest redire ad prius votum, quia commutatio in ejus favorem facta est, non tamen tenetur redire, etiamsi materia nova facta esset inutilis vel impossibilis etiam ex culpâ voventis, v. g. loco disciplinæ impositum est jejunium, si non potes jejunare, non teneris ad disciplinam, quia jam prior obligatio sublata est, *Laym. Sporer num. 135.*

10. Omnia vota personalia propriâ auctoritate mutari possunt in votum Religionis tanquam evidenter melius & DEO gratius; si tamen ex post Religionem ingredi non possis, reviviscunt priora vota, quia hæc commutatio propriâ auctoritate facta non tollit omninò

obligationem prioris vinculi, *Tamb. hic §. 7. num. 6.*

21. 11. Per professionem Religiosam ipso iure commutantur & extinguuntur omnia iuramenta, & vota non solemnia, tam realia, quam personalia, etiam reservata, et si vovens de hac commutatione nihil cogitaverit, *Barb. in c. 4. de vot. num. 2. Pyrrhing. num. 28.* Item per Professionem in Religionem laxiorem extinguuntur votum ingrediendi strictiorem, quia est votum simplex, *Sanct. l. 5. mor. c. 5. num. 16. Pontas V. Votum Cas. 31.* peccat tamen, qui contra votum Religionis strictioris ingreditur laxiorem, nisi strictior ipsi sit inconveniens; Excipe sola vota homini, vel Ecclesiae facta & acceptata, quae per Professionem non extinguuntur, quia Deus non acceptat Professionem cum injuria seu derogatione juris tertio quaesiti, *Sanct. n. 40. Pyrrh. l. cit.*

22. 12. Vota pœnalia dispensari & commutari possunt, non tantum quoad se, sed etiam quoad pœnam jam debitam; v. g. vovisti dare eleëmofynam, quoties te inebriaveris, & votum ipsum, & eleëmofynæ jam debitæ ex causâ dispensari & commutari possunt: idem est, si quis indies vovit orare Rosarium, quod à longo tempore intermisit, Regularis privilegiatus impositâ salutari pœnitentiâ pro transgressione, in ipso voto orandi, & in Rosariis neglectis dispensare poterit, *Nav. Sanct. Laym. num. 26.*

23. 13. Qui vovit non petere dispensationem, vel irritationem voti, adhuc potest facere commutationem; item qui vovit non petere irritationem potest adhuc petere dispensationem vel contra, quia,

quia hæc sunt valde distincta; attendenda tamen est intentio voventis, qui fortè non distinxit inter dispensationem, irrationem, & commutationem, sed simpliciter vovit, manere in suo voto; si absolutè vovit, non petere relaxationem pro quocunque casu etiam necessitatis, votum est nullum, quia tunc melius est petere, quàm non petere; secùs si voverit, non facilè petere, aut non petere nisi cum consilio Confessari; tunc si petat absque gravi causa vel consilio Confessarii; relaxatio & commutatio valebit quidem, sed peccabit contravotum. De commutatione votorum plura dicam *Cas. 102. quæst. 4.* per totum.

CASUS LXXII.

De Horis Canonicis.

A Madæus Subdiaconus quarit. **1.** *Quid sint Horæ Canonicæ? & quas Horas tenentur recitare de Ordinationis; quid si ordinatus sit ex metu, aut impubes, vel dubitet de valore Ordinationis.* **2.** *An professi obligentur extra Chorum.* **3.** *Quot persone requirantur ad Chorum & utrùm satisfieri possit per saculares?* **4.** *Qualiter obligentur Beneficiari.* **5.** *An habentes Capellaniam Laicam, Coadjutores, Vicarii, Pensionarii, Canonessæ Saculares.* **6.** *Non habentes Beneficii possessionem.* **7.** *Non percipientes fructus uno vel altero anno.* **8.** *Habentes Beneficium tenue.* **9.** *An ex culpa fructus non percipientes.* **10.** *An propter omissionem fructus restituendi.* **11.** *Quid*

fi